

SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI FŐIGAZGATÓSÁG
ESÉLYTEREMTÉSI FŐOSZTÁLY

Tájékoztató a korlátozó intézkedésekről

Mi a korlátozó intézkedések jogszabályi háttere illetve egyéb forrása?

- Magyarország Alaptörvénye
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény
- A pszichiátriai betegek intézeti felvételének és az ellátásuk során alkalmazható korlátozó intézkedések szabályairól szóló 60/2004. (VII.6.) ESZCSM rendelet
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet
- a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni egyezmény fakultatív jegyzőkönyvének kihirdetéséről szóló 2011. évi CXLIII. törvény
- Az intézmény Házi rendje

Mik azok a korlátozó intézkedések?

A korlátozó intézkedések elnevezés mindazon intézkedések összefoglaló elnevezése, amelyeket pszichiátriai betegeket, szenvedélybetegeket és fogyatékossgal élőköt, valamint demens ellátottakat ápoló/gondozó intézményekben lehet alkalmazni veszélyeztető vagy közvetlenül veszélyeztető magatartás esetén.

Mi az a veszélyeztető és közvetlenül veszélyeztető magatartás?

Veszélyeztető magatartásnak nevezzük azt, amikor az ellátott mentális állapotának zavara következtében saját vagy mások életére, egészségére, testi épségére jelentős

veszélyt jelenthet, de a megbetegedés jellegére tekintettel a sürgős intézeti gyógykezelésbe vétel nem indokolt.

Közvetlen veszélyeztető magatartásnak nevezzük azt, amikor az ellátott mentális állapotának akut zavara következtében saját, vagy mások testi épségére, egészségére, életére közvetlen, súlyos veszélyt jelent és az azonnali – intézeti - kezelés hiánya állapotának további romlását eredményezné.

Mik a korlátozó intézkedések fajtái?

- *Pszichikai korlátozás*, vagyis a veszélyeztető vagy közvetlen veszélyeztető magatartás elhárítását célzó pszichés megnyugtató
- *Fizikai korlátozás*, vagyis a szabad mozgás megtagadása, testi kényszerrel, fizikai és mechanikai eszközökkel, elkülönítés
- *Kémiai vagy biológiai korlátozás*, vagyis gyógyszer beleegyezés nélkül történő alkalmazása
- *Komplex korlátozás*, vagyis a fizikai és kémiai korlátozások egyszerre történő alkalmazása

Mik a korlátozás főbb alapelvei?

- Korlátozó intézkedés kizárólag sürgős szükség esetén, illetve az ellátott vagy mások élete, testi épsége és egészsége védelmében rendelhető el
- Az ellátottak emberi méltósága nem korlátozható
- A testi épséghez és egészséghez fűződő jogokat tiszteletben kell tartani
- Nem alkalmazható büntetésként, tilos a kínzás, a kegyetlenség, a megalázás és a bántalmazás
- A korlátozás csak a veszély elhárításához szükséges legrövidebb ideig tarthat
- Az adott veszélyhelyzethez igazodva a legkisebb mértékű, a legkevesebb hátrányt jelentő korlátozást lehet alkalmazni
- A korlátozás ideje alatt az ellátott állapotát, fizikai, higiénés és egyéb szükségleteit folyamatosan ellenőrizni kell.

Kiket kell tájékoztatni a korlátozó intézkedéssel kapcsolatban?

A korlátozó intézkedés alkalmazása, illetve megkezdése előtt a korlátozó személynek kötelessége az ellátott pszichés megnyugtató megkísérelni, amennyiben ez nem vezet eredményre, az intézkedőnek tájékoztatnia kell az ellátottat a korlátozás formájáról, az eljárásról és a feloldásáról.

A törvényes képviselőt illetve az ellátottjogi képviselőt a korlátozó intézkedés megtörténtéről az intézményvezetőnek haladéktalanul tájékoztatnia kell.

A korlátozó intézkedések elrendelését kötelező dokumentálni, az ennek során készült adatlap másolatát a korlátozás feloldását követően át kell adni az ellátottnak, valamint törvényes képviselőjének.

Milyen jogorvoslati lehetőségek vannak?

A korlátozó intézkedésekkel kapcsolatban az ellátottnak, illetve törvényes képviselőjének joga van panaszt tenni, ezen jogáról a korlátozás elrendelése esetén tájékoztatni kell az ellátottat, kivéve ha ezt a korlátozó intézkedés alkalmazását szükségessé tevő körülmények vagy a beteg állapota kizárják. Utóbbi esetben a kizáró körülmények elhárultával kell a tájékoztatást pótolni.

Az ellátott vagy törvényes képviselője panaszát az intézményvezetőnek, illetve a fenntartónak teheti meg, aki ebben az esetben köteles soron kívül eljárni.

A korlátozó intézkedésekkel kapcsolatos szabályokról az intézmény Házirendje részletes leírást tartalmaz.

